

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Május' 4-dikén 1819.

Német Ország.

A' Bádenni Nagyhertzeg ily beszéddel nyitotta-ki April. 22-dikén az Ország' Rendjei Gyűlését.

„Nemes Urak és Kedves Barátim! Felcsemelő érzékenységgel szemlélem magamat egy hűséges népnek, melyet szívemben hordozok, Képviselőji által, ma legelőbbször körülvetettetre lenni. Általotok eljutnak már most hozzám ezen népnek leglassubb ohajtásai, 's én ezeket szívesen meghalgotom, 's minnekutánna megfontoltattak, telyesítem is. Az előttem uralkodott 's Istenben már elnyugodott Bátyámfiának tulajdona az a' felséges érdem, hogy az Orzágnak, a' thronusnak támaszul, 's minnyájunknak oltalmára Constitúziót adott. Áldassék érette a' megdöntsőültnek emlékezete! Ő egy igen szép és eloldozhatatlan kötélt által tsatolta össze a' Fejedelmet és Népet. A' mit ő tökéletességre vinni kívánt, annak a' célra való vezérlésére én hivattattam elő. Nem állhattam ellent azon ohajtásomnak, hogy annak a' Constitúziónak, melyet a' haza megegyező hálaadásal, 's még az idegen Országok is községes helybehagyással fogadtak, menél előbb életet adhassak. Tartsuk szentségnek ezen Constitúziónak mind értelmét mind szó-hangjait (betűit)! Ezekben kereshetjük mi 's akarjuk is keresni 's örök időkre megfundálni a' haza' boldogságát. Én a'-rendet és igességet hathatósan védelmezni, 's a' Constitúziót az utolsó betűig telycsíteni fogom;

erre néktek Fejedelmi szent szavam által eligérem magamat. Ministereim és Státustanátsosaim, Országunk' belső állapotját, az ő külső Országok eránt való körülállásait, finantziai minémüséget 's azon plánumokat, melyek ennek jövőndőbéli megjobbittatására czéloznak, tisztán és minden tekervényesség nélkül előtekbe fogják terjeszteni. Még oly sebeink vagynak hátra a' meggyógyításra, melyeket nagyon bizontalan kimenetelű történetek ojtettek rajtunk, 's még oly rosszak is a' jóvátételre, kiirtásra — miért ne' tennék nyilvánságos vallást a' dologról — oly rosszak mondom, melyek egy elenyészett igen nagy hatalomnak hagyományai. De még se' fizettesük a' jelenlévő időt minden elmúltakért. Jelenlévő erőnk erre nem is lenne elegendő. A' szerentsésebb jövőndőnek számára is fenn kell tartanunk terheinkből. Én érzem azon nehézségeket, a' mellyeken győzedelmeskedni kell, hogy hazámnak azt a' boldogságot megszerezhessem, melyet neki megszerzeni kívánok: mindazonáltal egy oly nép' segedelmével, a' melly Orzáglásomnak tsak kevés hónapjai alatt is a' szeretetnek 's bizodalomnak illy megillető bizonságait mütatta erántam, 's a' nemzetnek ily méltó képviselőjével, lehetetlennek semmit se' tarthatok. —

„Uraim! Egy szép Ország' bizodalma felszik rajtunk. Vezérelje az Isten' áldása az egésznek boldogittatására iparkodásainkat! Egész életemnek nagy gondja a' köz jó leszen. A' mit Hazátok' leg-

hevesebb harátjától kívánhattok, azt töltem mind megvárhatjátok: de részemről én is számot tartok a' ti böltsességekhez, békességes gondolkodásokhoz, 's szívbeli hűségtekhez. Már most meghivlak, hogy azt a' hitet, mellyet a' Constitúció előtekbe írt, 's mellyet előttetek a' Státusminister fel fog olvasni, tegyétek-le."

Az ülésnek végződése után mind két kamarák' tagjai a' Nagyherceghez mentek ebédre, a' hol ő Királyi Hertzege egy kantsóból (pokálból) régi jó hazalibort ivott, ily szókkal köszönnvén-el: Eljének a' Bádeni Rendek 's a' Bádeni jó Óbor, 's kotzogjanak a' régi jó szokás szerint összeütött kantsók! Azután, előbb az első 's másodsor a' második kamara' (Provisorai) Elölülőjik köszöntötték a' Nagyherceget hasonló jó kívánságaik által, 's ismét tsattogtak az összeütött kantsók.

Eszaki Amerika.

A' *Washingtoni* újságlevelék ezeket jelentik: — „A' Congressus Mártzius' 3-dikán a' maga munkáit elvégezvén, üléseit herkesztette. Ezen üléseket négy tárgyak tették nevezeteské, ugymint: A' Bankó' dolga; A' Generális *Jackson* ügye; Az az Angliával való egygyezés, melynek ereje szerint nekünk ezután a' *Neufundlandi* partok mellett szabad lesz halászni; Spanyol Országnak az a' kötése, melly által a' Floridák az Északi Amerikai Státusokkal össze tsatoltattak. A' Bankó, azokat a' rettenetes dőféseket, mellyeket rajta az ő ellenségei ejteni akartak, magáról szerentsésen eltaszította, 's már most némelly visszaélésektől megtisztulva, sokkal erősebben áll eredeti fundamentumán, mint valaha állott. Generális *Jackson* is győzedelmeskedett ugyan az ellene felhozott vádakon, de a' melly győzedelmet leginkább a' maga régebben tett szolgálataira való vissza-

em' ékezésnek köszönheti, azonkívül, hogy a' melly lépést a' Constitúciónak megsértésével tett, azt egyéberánt tsakugyan tiszta czélzással tette. A' Constitúciónak érdeklése nélkül telyességgel ki nem terjesztette volna ő a' Seminolesek ellen való hadakozást annyira a' mennyire kiterjesztette; még az Elölülőnek se lett volna arra jussa, hogy azt neki megparantsolhassa, hogy a' Floridákat elloglalja; ilyen parantsolatot tsak a' Congressus adhat. Az a' biztosság, melyre az ő tselekedetének megvizsgálása bizzatott vala, nagyon mesterséges prokatori tehetséget mutatott az ő védlésében. A' mi Egyesült Státusunknak Angliával lett kötése, nem egyéb az Anglus Országlöszéken való győzedelmeskedésnél. Ambar halászaink régtől fogva részesek voltak a' *Neufundlandi* partok mellett való halászatban, azt mindazonáltal soha meg nem nyerhették hajósaink, hogy Anglia megengedje, hogy ezen partokra kiszállhassanak, 's az ott lévő kikötőhelyekbe bevezhessenek. Végezetre már most ezt is megengedte Anglia. A' mi pedig a' Floridáknak a' Spanyolok által lett általengedését illeti, már e' mindeneket felelyül halad; azólia, hogy a' függetlenséget megnyertük, nagyobb nyereségünk a' Floridák' elfoglalásánál nem volt. Melly terhekkel volt az ezek felett való alkudozás összekötötte, minden tudja. Pénzbe tsak öt millióba került ezen nagy nyereségünk, pedig nagyobbadon ezen summa is nállunk marad, minthogy azon alattvalóinknak adatik, kiket a' Spanyolok a' magok spekulatziójik által megkárosítottak. Hogy megígérte-é Országlöszékünk a' Spanyol Országlöszéknek azt, hogy az elpártolt Spanyol tartományokat ezen hadakozásban segíteni nem fogja, erről bizonyosan még eddig semmit nem írhatunk. Azt, hogy a' vert pénzt Országunkból kivinni szabad ne legyen, még most lehetetlennek találá 's következés-

képpen meg sem határozható a' Congressus, mivelhogy kereskedésünk még most nagyobbadon passiv lévén, erre sok kár háromlott volna belőlle."

Nagy Britannia.

Angliában a felettebb nagy kedvelenséget okozott annak megengedése, hogy a' Neufoundlandi partok mellett az Amérikiak halászhassanak. Azon társaságok, mellyek eddig ezen halászatot bírták, keserves panaszokat nyújtottak-be, 's nagy summa ígérteteket is tettek, tsak meggátolódjék ezen alkú. Majd minden Anglus újságok kikelltek ellene, kivált a' Ministeri részen lévők, a' kik így szollanak: — „Első rosz következése ezen alkúnak a' fog lenni, hogy az Amériki hajósok már most a' Lorenz vízéhez való bemenetelnek minden útjait kitanulhatják 's tudományoknak az első hadakozás alkalmatosságával hasznát fogják venni. Más az, hogy ennekutánna Halifaxban nagyobb tengeri erőt kéneltelítettünk tartani. Mennél tovább fontalgaljuk ezen kötést, annál jobban elbámolni kéneltelítettünk rajta. Ez a' mi Uj-Skotziai és Uj-Braunschweigi hazafitársainkat nagyon fenyegeti. Legalább 1500-ra vagy 2000-re is lehet azon Amériki halász hajókat számlálni, a' kik ezen kötés' ereje szerint partjaink mellett a' jövő nyáron halászni fognak. Mi gondolni se' tudjok, hogy mi módon juthatott Északi Amerika ezen dologhoz. Nagy politikai és kereskedési tekintetek áldoztatnak-fel ez által, a' nélkül, hogy tudnók miért. Nagyon siettetni fogja ez Canadának Angliától leendő örökös elszakasztatását, azon kívül, hogy kereskedésünkhöz, hajókázásunkhoz, 's egész tengeri tehetőségünkhöz veszedelmes befolyása leszen. Már nem fognánk nagyon bámolni, ha nem soká azt hallandók is, hogy az Amérikiak szomszéd szigeteinken vagy Neufoulandon letelepedésre va-

ló helyet kívánnak magoknak. Azon Londoni házak, mellyeket a' Neufoundlandi kereskedés érdekel, nagyon kezdettek tsüggedni."

A' Régens Princz nem régen formászerént kinyilatkozta a' Státustanátsban, hogy azok a' hítek, mellyek ő Kir. Hertzegségéről régebben szárnyaltak 's most újabban ismét szárnyra keltek, tudniillik, hogy első Hitvesőtől magát elválasztatni 's új házosságra lépni akarna, tsupa költemények. Ő Kir. Hertzegsége ezen dolgok közzül se' egygyiken se' a' másikon az eszéit eddig se forgatta, 's most már annyival is inkább nem forgatja, minthogy a' testvér ölsei már majd mind házások.

Svédziai Gustáv Princz, a' Svétziai utolsó Király IV-dik Gustávus fija, Anya testvére' férjétől Sándor Orosz Császártól engedelmet nyert; hogy Angliába menvén tanulását az *Oxfordi* Universitásban folytathassa 's végezhesse.

Frantzia Ország.

Már sok napoktól fogva folynak a' vetelkedések a' Követek' kamarájában a' nyomtatási szabadságot 's nevezetesen az Újságokat illető törvényjovallás felett. Sokak hevesen megtámadták ennek külömbkülömb czikkelyeit, 's külömbkülömb jobbitásokat jóvallottak tétettetni azokon: de semmi se okozott mind ezek között oly sok és oly gyökeres beszédeket, mint ezen két kifejezés: *Moral* és *Religio*; azért, hogy a' jóvallott törvényben tsak a' *Moral* ellen történt bűnök említették-meg, a' *Religio* ellenben elhalgatattott, a' melly elhalgatást sokak nagyon veszedelmesnek lenni állították. Már tsak ezen névek: *Moral*, *Religio*, tsak magokban is egészszen elfoglalták a' figyelmetosséget: hát még mikor oly híres emberek beszédeket tartottak felette, a' milyen Exminister *Laine*, 's valami *Solihac* nevű, a' ki nem rég' tette magát

a' Kövctek' kamarájában tartott beszéde-
 jei által esmeretessé. — Ezen cikkely,
 melly ennyi vetekedésekre okot szolgál-
 tatott, a' Királyi jóvállásban eleintén csak
 így fordult elő: *A' közönséges Moral*
és a' jó erköltsök ellen való bünök.
 Sokak nem tudtak eléggé bámolni rajta,
 hogy hát a' Religio miért maradtott-ki.
 Ki egy ki más féleképpen nyilatkoztatta-
 ki bámulását, úgy vélekedvén, hogy ezen
 elhalgatás vallástalanságra fog utat nyit-
 ni, íchát ki egy ki más módon jóvállotta
 a' Religio nevezetnek meghatározott
 módon való beiktattatását. *Solihac*
 így jóvállotta annak betéttetését: *A' Stá-*
tus' Religioja vagy akár melly *Cultus*,
 úgy a' Moralitás és jó erköltsök ellen
 való bünök, etc. *Lainé* elégnék tartot-
 ta a' Moral' elejébe a' *Religiót* betéttetni,
 ekképpen: *A' Religio és a' Moral* ellen
 való bünök, 's a' t. Végezetre *Cavier*
 a' Királyi Biztos és *Deserre* az igasság'
 Ministere mondottak-el egyegy beszédet,
 kik mind ketten azt vitatták, hogy a' jó-
 vallott jobbitás, t. i. a' Religionak a' Moral
 mellé való betéttetése, veszedelmes 's a'
 külömbkülömbféle Vallási szabadságra
 nézve nagyon ártalmas fogna lenni. Győ-
 zedelmeskedtek is annyiban, hogy a' *Lai-*
né, Solihac 's minden mások által jó-
 vallott jobbitások vissza vettek, mint-
 hogy ellenzőjik 110-zen, jóvállójik pe-
 dig csak 92-ten találtatták.

Minister *Deserrének* ezen nagy tárgy-
 ról való beszéde, közönséges figyelmet
 érdemel. Itt következik: —

„Azon külömbkülömb Orátorok, kik
 a' minket most foglalatoskodtató felséges
 és nehéz tárgyról lelkiesmerétesen 's min-
 den lelki tehetségeiknek összeszedésével
 beszéllettek, meg nem egygyezhetének
 affelett, hogy mitsoda jobbitást kellessék
 az Országlás által jóválltatott cikkelyen
 tenni. Már csak ez az ő meg nem egy-
 gyezhetéssék, ez az ő bizontalankodássok
 's értelmeiknek egymással való ellenke-

zése elégséges mentségére szolgál a' jó-
 vallott törvénynek, ha tsakugyan szükség-
 ge van mentségre. Azon *Nemes Orátor*,
 a' ki előttem beszélte (*Exminister Lainé*),
 gyakran emlegeté a' *Religio* ne-
 vezet, de tisztán meg nem magyarázá,
 hogy mit ért rajta, és én megvallem, hogy
 még eddig telyességgel nem tudni, mi-
 tsoda értehetet foglal össze a' *Religio*
 névezettel. Legnagyobb tiszteletet érdem-
 lő emberek nem őrizhetik meg magokat
 egészszen az időnek hozzájuk való befo-
 lyásától: 's a' mi nagy embereinkről is
 meg kell vallanunk, hogy ezen szót, *Re-*
ligió, igen széles értelemben akarják
 veüni, 's azon tsak valamely *Abstracta*
Spekulatziót, lélekhez ragadó érzékeny-
 séget inkább, mint azt, a' mit valósággal
 kellene érteni, Hit-tudományt, Praksist,
 szoros Megtartanivalókat (*Observantziát*),
 értenek. Mert, Uraim, ha a' mi Orátora-
 ink, kik a' kérdésben lévő megjobbitás-
 ról való jóvállást tevék, ezen utóbbi ér-
 telemben vették volna a' *Religiót*, bi-
 zonytal nem jóvállottak volna ezt a' meg-
 jobbitást, melynek köveitkezésé a' lenne,
 hogy minden *Religioi* vallástételek meg-
 kötötötödnének, 's egymás ellen min-
 nyájok felingerlődnének. A' *Solihac*
 Ur által jóválltatott megjobbitás szerint,
 minden *Religioi*, minden Istentiszteleti gö-
 rombabb megtámadtatásnak meg kellene
 büntettetni. A' többi Orátorainknak meg-
 jobbitásaik mind ezzel a' *Solihac*
 Uréval vannak összekötötve; tsak ennek
Váriansáik. Ennek az egynek megczá-
 foltatása által tehát a' többek is mind
 megczáfoltatnak. —

„Már most, Uraim, azt kérdem én:
 Hát ugyan abban az értelemben, melyben
 azt a' Hivők veszik, t. i. valóságos és
positívai értelemben, mi a' *Religio*?
 A' *Religio* a' legszabadabb és legerőssebb
 Vagyon. A' javasoltatott megjobbitás min-
 den *Religioi* szabadságát veszedelmez-
 teti, 's azoknak erejét telyességgel meg

nem esmeri, következésképpen az elsőre nézve tyrannusi és vallástalan, a' másikkra nézve vakmerő és veszedelmes. Azt erőssítem, mondom, hogy a' Religio, még egyszer mondom, a' Positiva Religio, melly értelemben ezt minden népek veszik, és nem az a' közönséges Religio, a' melynek képzelői minémisége egészen új, 's a' valóságos Hívőkől soha be nem vétetett, a' népeknek eme' Positiva Religioja mondom az, melyről erőssítem, hogy ez a' legnagyobb szabadsággal bír, azért: Hogy ez meghatározott hit-tudományban áll; azért, hogy ennek fundamentuma a' hit, nem *traditio*, nem szájról-szájraadás hanem tsupa igasság, olyan igasság, mellyet a' Hívő magától az Istentől vett. Ez azért legszabadabb, hogy emberektől szerzeteltető minden törvények felett van. Az igaz Hit nem halgat, nem is gyümöltstelen, 's a' Hívőknek azt parantsolja, hogy a' világosságot ne dugják a' véka alá, 's az Evangéliumot a' ház' fedelin, az után, 's a' városokban, egy szóval mindenütt prédikálják, 's a' tévelygések ellen tusakodjanak. Mi lenne tehát a' jóvállott *Megjobbításnak* a' következtése? az Uraim, hogy minden prédikálás, kiváltképpen pedig a' Státus' Religiojának prédikáltatása (hirdettetése) megátoltatna, azért mondom, hogy kiváltképpen ennek, minthogy ennek *Dogmái absolutumabbak*, principiumai megállítottabbak, tudományai meghajthatatlanabbak, 's annak Hívői a' buzgolkodásban tüzesebbek 's meggyőzhetetlenebbek. A' mai külömbkülömbféle vallású lakosok, egymás mellett barátságosan élnek. Kérdezzétek meg, tudakozzátok meg Uraim, mi legyen az oka ezen békelességes életjeknek? ezt ti, Uraim egyedül csak abban a' szabadságban fogjátok feltalálni, mellyel ők most minnyájak bírnak. Azok a' tekintetek, mellyekkel egymás eránt viseltetnek, valódiképpen

az ő szabad akaratjoktól függenek; annak a' függetlenségnek következtései, mellyel ők a' Religio' Országában minnyájak bírnak, 's annak a' jusnak következtései, mellyel minden Hívő bír, arra a' végre, hogy magát egészen kibeszéllhesse, 's hogy mindent kimondhasson, a' mit a' másik felekezet' Religiojáról itél. Mihe-lyest ti annak elejébe, kinelt az Isten maga parantsolta, hogy a' maga vallását hirdesse, megszorító gátat vetni, 's őtet megbüntetni akarjátok: ő ezen gátnak magát azonnal ellene szegezni fogja, 's azzal nem fog gondolni. Meg akarjátok-e őtet akadályoztatni abban: Hogy más Religioi vallástételeket nem igazaknak nevezzen? istenteleneknek tartson? Hogy a' más hitűek' Dogmáit 's Egyházi szokásait megtámodja? azokat rút tévelygéseknek, Profanálásoknak nevezze? Így fognak a' külömböző hitnek sorsosai, 's ezeknek szolgálja szollani; 's hogy így szolljanak, hogy tölleték ezeket kérdezzék, nékiek erre jussok van. Így is fognak ők bizonynal szollani, ha ti őket ingerlitek. Ha csak egy Hívő így fog beszélni, 's azért őtet, a' ti törvényeteknek éreje szerént meg akarjátok büntetni, a' leszz következtése, hogy a' több hozzátartozók is mind felszollalnak, 's kötelességeiknek fogják esmerni, hogy eme' vallástételt, mellyet ő egyedül kinyilatkoztatott, már most minnyájak egy szájjal és megújítva tegyék. Ti őket tömlötzbe hirtzolhatjátok, és pénzel való büntetéseitek által semmivé tehetitek: ők mindazonáltal lántzokkal megterhelhetve 's általotok utolsó szegénységre juttatva is, ugyan azon Evangéliumot fogják prédikálni, 's a' melly tévelygések ellen előbb tusakodtak, ugyan azok ellen tovább is fognak tusakodni. Mitsoda bünöket'thetetek az Anyaszentegyház' kezdetében azok a' Keresztýének, kik ezenként halálra kizottattak? Azt, hogy *Romának* 's *Görög Országnak* Hit-tudományait kisu-

fonták, 's a' birodalom' Isteniszteletét megvetették. Meggyőződéssel mondom, Uraim, hogy a' büntetések ugyan, melyeket néktek a' Religio' megsértőji ellen jóvállanak, gyengébbek, de egyéb eránt azon törvény között, melyet néktek megerősíteni jóvállanak, és a' Deocletianus törvényei között, ha a' principiumot jól megfontoljuk, semmi különbség nintsen. Egygyetlenegy kis különbséget ha még találhatnánk köztök, de a' mely tsakugyan nem fogná a' ti jóvállott jobbitástoknak pártját, e' volna, hogy az akkori időkbéli Uralkodók egy ellen minden Religioi vallásokat oltalmazni próbáltak, mi pedig a' jóvállott jobbitás szerént, a' nélkül, hogy valamelyiket védelmeznők, mindeniket megtámadnók; mert, Uraim, nékiek az ő szájokat bedugni, 's az ő szájokra, hogy érzékenységeiket szabadon ki ne mondhassák, zabolát tenni, annyi lenne, mint őket megtámodni. Régi törvényeink 's azoknak keménysége hozattattnak-fel például: de miért nem emlittetik-meg egyszersmind azoknak tehetetlensége is? miért nem tétetik azokról ítélet úgy, mint az ő resultatumaik kívánna? miért nem magyaráztatnak-meg azoknak eredeti principiumjait? Meggátoltattak-e ezen törvények által a' vakmerő bátorság 's az Istenkáromlás? Gyarapították-e ezek valamennyire a' Hit' magvának termékenységet? Nem, Uraim, telyességgel nem; ezen elnyomó törvények alatt nagyon rossz állapotban voltak a' Religio és Moral, a' Hitelenség és Gonoszság pedig virágoztak. Az erköltsi és Vallási tökéletesülésre éppen olyan szükséges a' Szabadság, mint a' politikaira. Az Anglus törvényeket is felhozzák némelyek példa gyanánt, meg nem gondolván, hogy ezek éppen azon principiumokból 's oly időbéli környülállások közt vették származásokat. Mikor ezen törvények kiadattattak, valamint Frantzia Országban úgy Angliában is a' Státus

tsak egy Religio't esmert, és ez semmit mást meg nem szenvedett. Akkor illendőnek látszatott lenni az, hogy ez a' törvények által védelmeztessék. De a' dolog resultatumi éppen nem olyanok lettek, hogy ezekre nézve azt követelnük kelljen! *Angliában*, Uraim, akár mit beszéle is az előttem szollott Orátor (Lainè) egy Uralkodó, még pedig keménységgel uralkodó Vallás áll-fenn, melly mind azokat kiszorítja a' főbb hivatalok-ravaló léphetéstől, kik azon Vallásra nem tartoznak. De ezen törvények ott abban az időben szereztettek, mikor ezen Religio, nem tsak Uralkodó volt, hanem tyrannusi módon is uralkodott. Ugyan hogyan akarják 'hát némelyek, nekünk, kik minden Religioi-Gyakorlásbéli szabadságot, következésképpen a' Religio' Országabéli függetlenséget, Országlási sarkalatos principiummá tettünk, a' régi Fr. Országi és Angliai törvényeket követésre való például felhozni? — *(A' többi követhet)*.

Belgium.

Brüsszelből Aprilis 22-dikén: — „Itt az Esküttekéből álló Törvényszék holnapután elkezd, a' tavaly Novemberben kitudódott öszszeesküvést tárgyzó pernek folytatását. Alig lehet hinni egy ily esztelen plánumnak kigondoltatását, mint ez, mint, a' már eddig tétetett vizsgálódások mutatják, minden valósággal volt. A' plánumnak egész valódi minémüése egyedül tsak abban állott, hogy az Orosz Császárt legerőszakosabb eszközök által, még elragadás, vagy erőszakkal való elvívés által is, arra kényszerítsék, hogy valami proklamátziókat, melyek Frantzia Országban a' mostani Országlásnak megváltoztatását tárgyzták 's a' mellyek szerént *Maria Ludovika* Pó Hertzegaszszonynak a' fija' kisebb-időjűsége alatt Frantzia Régensnének kellett volna lenni, irjon alá. Az a' környülállás azonközben, hogy ezen öszszeesküvé

nem a' mi Királyunk 's nem az ő Országlása, hanem más idegen Király 's idegen Országlás ellen intéztetett, azt fogja okozni, hogy a' mi Törvényes könyvrünknek 86-dik tikkelye, és így a' halálos büntetés, ezen bűnösöket nem fogja érdeklenni. Az özszeesküvés' forralója egy régi Frantzia Tiszt volt, de ezt sehol se találják."

B é t s.

Itt ismét két jó alkalmatosság nyílt azoknak számára, a' kik milliókat akarnak nyerni. Két nagy Lottériai sorsvadások nyitattak, mellyek között egyik által a' Wien vize mellett lévő szép theatrom, másik által egy nagy Birtok jázodtatnak ki Császár és Király ő Felső' engedelmével.

A' birtokot a' mi illeti, ez Cs. Kir. Oberster Báró Wimmer Urnak a' tulajdona. All a' Groszdikau nevű Uradalomból, és Wattietitz nevű jószágból, mellyek Cseh Országban a' Prachinül kerületben fekszenek, 's az első, két millió két száz hetven egy ezer négy száz kilentz forintra 's harmincz kilentzedfél krajtzárra, 's a' másik száz negyven egy ezer négy száz huszon három forintra 's tizenegy és egy negyedrészt krajtzárra van törvényesen betsültetve. Ezen Lotteriai nyeres a' Henikstein és Társasága' gondoskodása alá van adattalva. Vannak ezen Lotteriával öszszeköttetve a' nevezett birtokokon kívül, még 3000, 60, 50, 30, 20 ezer, és így tovább lefelé 25 forintig való nyeresek, mellyek mind egygyütt 600,000 forintra telnek, 's ezeken kívül még 5448 szabad vonások. Minden szám, melly az első vonás előtt vásároltatott, nyerhet 451 - szer. A' számot, vagy nyerő czédulát 20 Bétsi betsű forin-

tokon lehet Május' 1 - ső napjától fogva vásárolni.

Annak, ki a' theatromot elnyeri ezek fognak minden adóssági terch nélkül, által adattatni, *először*: A' theatrom és a' 15 's 26 számok alatt lévő házak, mellyek minden odatartozó készületekkel, két millió három száz ezer két száz negyven három B. b. forintokra — *másodszor*, Hernshalban Béts mellett a' 8 és 10 számok alatt lévő palota, házak, és kertek, a' mellyek az inventált odatartozókkal egygyütt, négy száz negyven két ezer nyoltz száz nyoltzvan két B. b. forintokra — *házmadszor*, egy, száz nyoltzvan hat ezer öt száz hatvan öt B. b. forintra betsültetett, mindenféle brillántokból és kimettzett drága kövekből álló gyűjtemény. Ezen három fő nyeresékekkel öszszefoglaltattak még 4497 kivonandó, és 9000, a' főbb nyereséket megelőző vagy követő nyeresek, mellyek mind egygyütt 735,060 forintokra telnek. Tartoznak még ide 9000 ingyen - czédulák is, mellyek a' plánummal megegyezőleg vagynak szellyel osztatva. Négy szeri vonások fognak történni, u. m. ezen esztendőben Dec. 1 - ső és 21 - dik napjain, és 1820 - ban Jan. 19 - dik és Mártz. 1 - ső napjain. Egyszersmind arra ajánlja magát a' theatrom' mostani tulajdonosa, hogy ha valaki olyan nyerné el a' theatromot, ki azt által nem veheti vagy meg nem tarthatná, ő ennek a' theatromért Conventziós pénzben három száz ezer forintokat fog fizetni, melly summaért az itt lévő Henikstein és Társasága' vagy kereskedő háza való kezességet. — (A' jádzó czédulák száma 221,100-ra határozottatott, mellyek hasonlóképpen 20 Bétsi betsű forintért adatnak, a' mellyeket Junius' 1 - ső napjától fogva lehet venni).

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Apr. 30 - dikán 247 $\frac{1}{2}$ — Máj. 1 - ső napján 249 $\frac{3}{4}$ — 3 - dikán 249 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesti levelekben örömmel jelen-
tik — „hogy a' Nemzet óhajlásának, 's a'
Haza ditsőségének kívánván kedvezni
Méltóságos Korompai Gr. Brunszvik Fe-
rencz, a' Pesti és Budai Theátrumok'
árendása, a' jövő Május hónap' 5-dik
napjától fogva a' Medardi Vásár végéig
minden Kedden és Pénteken Pesten a'
nagy Theátrumban Magyar Játékokat fog
adani. E' végre meghívá azon derék
Társaságot, mellyet a' Nemes Fejérvári
Nemesség több apró Társaságokból ösz-
ve szerkeztetvén tulajdon költségén tart.
A' Tisztelt Gróf Urnak ezen hazafiai ne-
mes indulatja valamint magában már
nagy tiszteletű érdemel, úgy minden
rendű Hazafiaktól, és Haza Leánytól
megérdemli azon kedvezést, hogy a' szép
célra való törekedést gyakorlatoztatások-

kal megbetsüljék. A' szérentsés kezdettől
szép közelkezések függnek, mellyeket se-
gíteni hazafiai kötelesség.“

Czimerfestő' Jelentése.

Stein József fest, Diplomákon
kívül Familiaágazatokat és temetési Cz-
mereket papirosra és tafotára. Továbbá
olajjal vászonra, fára, vasra, és rézplé-
hekre hasonlóképpen minden nemű 's ki-
vánt nagyságú Czimereket.

A' Temetési Czimerek, ha száznál
több kívántatik is, huszonnégy óra alatt
legnagyobb pontossággal elkészítettnek.

Ugyan ő nélkü nagy számú Czimer-
gyűjteménye is van, mellyek nálla meg-
nézethetnek. — Lakását meg lehet ta-
lálni Bétsben ily utasítás szerént: nächst
dem Kärnthnerthore, in der Krugerstras-
se, dem gräflich Eszterházyschen Hause
gegenüber, Nro. 1071 zu ebener Erde.

T u d o m á n y o s H í r a d á s

Melly által egy, több tekintelben igen nevezetes könyvet esmertetünk-meg a' M.
Kurir Olvasójival: —

Theodul' Estvéi. *Vagy a' különböző religiói Felek' egybe engest-
teléséről.* Ily cím alatt fordította Tisztelendő Horvát András Tóti Plébánus Ur
ama' nevezetes német könyvet: Theoduls Gastmahl, oder über die Verei-
nigung der verschiedenen christlichen Religions Societäten. — Ez a' könyv
a' heresztyén religiói Felekezeteknek esmérőlére nagy világosságot nyit, a' mit mind
azok, valakik az Eredetit olvasták, megvallanak; valamint benne a' Szerzőnek
mély tudományát, és a' religió' dolgában való jártasságát megismerik. Egyes szí-
vűségét, beszédjének szelidsége, mérsékelt tónusa bizonyítja. A' könyv mind csek-
ből a' fordítás által semmit nem vesztett, sőt a' Fordítónak némelly közbe ereszt-
ett jegyzéseivel lehet állítani, hogy nyert; 's ezeknél fogva, főképpen az Egyházi-
akra nézve ajánlást érdemel. — A' Királyi Magyar Universitásnak betűivel vagyon
nyomatva. Terjed 52 árkusra. Az árra tsinos nyomtató papiroson 3 for. Váltó-
cédulában. Találtatik: Kassán, Nagyváradon, Szathmárott a' Püspöki Hivatalok-
ban a' T. T. Secretárius Uraknál. — Esztergomban, Győrött, Komáromban, Kő-
szegen, Nagyszombatban, Pápan, Posonyban, Sopronyban a' Tisztelendő Benedi-
ctinus, — Egerben, Fehérvárott, és Pétsen a' Tisztelendő Cistercita Director
Uraknál. Pesten Eggenberger Könyvárosnál.